

شناسایی عوامل مؤثر در به کارگیری زبان گزارشگری مالی توسعه پذیر توسط شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

جمال محمدی^۱، علی خوزین^۲

۱- گروه حسابداری، واحد علی آبادکتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی آباد کتول، ایران

۲- نویسنده مسئول، گروه حسابداری، واحد علی آبادکتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی آباد کتول، ایران

khozain@yahoo.com

چکیده

زبان نوین گزارشگری مالی در عصر جدید، زبان گزارشگری مالی توسعه پذیر است. این زبان به عنوان ابزاری قدرتمند، کارایی و اثربخشی فرآیند گزارشگری مالی را تسهیل و فرآیند تحصیل اطلاعات و شفافیت در افشا را بهبود می بخشد. هدف پژوهش حاضر؛ شناسایی عوامل مؤثر در به کارگیری زبان گزارشگری مالی توسعه پذیر (XBRL) توسط شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. این پژوهش از لحاظ هدف، کاربردی و از نظر روش پژوهش؛ تحلیلی - پیمایشی است. جامعه آماری این پژوهش، مدیران مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران هستند که به منظور کسب دیدگاه های آنان پرسشنامه ای شامل چهار فرضیه و ۲۰ سؤال طراحی گردید و به صورت تصادفی میان ۱۲۰ نفر از اعضای جامعه، در سال ۱۳۹۶ توزیع گردید سپس داده های جمع آوری شده توسط پرسشنامه با استفاده از روش های آماری (آزمون دو جمله ای و آزمون t و آزمون ویلکاکسون یک نمونه ای و آزمون کولموگروف - اسمیرنف) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج پژوهش، فرضیه های پژوهش را تأیید نمود و نشان داد که عوامل: محیطی، سازمانی، حاکمیت شرکتی و تکنولوژی به عنوان عوامل مؤثر در پیاده سازی زبان گزارشگری مالی توسعه پذیر (XBRL) توسط شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است.

واژه های کلیدی: زبان گزارشگری مالی توسعه پذیر (XBRL)، عوامل محیطی، عوامل سازمانی، عوامل حاکمیت شرکتی، عوامل فنی و تکنولوژی

۱- مقدمه

سرمایه گذاران و سهامداران معمولاً به ساختار و کیفیت اطلاعات حسابداری توجه می کنند تا بتوانند در شکل دهی انتظارات خود کمتر دچار اشتباه شوند. اگر اطلاعات حسابداری گزارش شده توسط واحدهای اقتصادی، دارای کیفیت باشد می تواند در تصمیم گیری سرمایه گذاران مؤثر باشد (هاشمی و همکاران، ۱۳۹۳). از این رو نوآوری های مطرح شده در عرصه تکنولوژی اطلاعات باعث گردیده، اتکاپذیری و شفاف سازی اطلاعات با استفاده از روش هایی مانند گزارشگری مالی اینترنتی و گزارشگری مالی توسعه پذیر (XBRL) افزایش یابد. زبان XBRL زیرمجموعه ای از XML^۲ است که برای توصیف اطلاعات گزارشگری مالی ایجاد شده است این زبان برای تهیه، انتشار، تبادل، تحصیل و تحلیل داده های حسابداری و تجاری مفید بوده و شیوه ای استاندارد شده برای تبادل اطلاعات گزارشگری مالی بین نرم افزارهای کاربردی مختلف فراهم می نماید (محمدی و خوزین، ۱۳۹۶). در محیط XBRL به اطلاعات مالی برچسب هایی نصب می گردد که به نرم افزار اجازه می دهد تا داده ها را درک کند و بتواند گزارش های مدنظر کاربران را تولید کند (فلوردی^۳ و همکاران، ۲۰۰۶). هدف از به کارگیری زبان گزارشگری مالی توسعه پذیر، در بازار سرمایه، گزارش دهی یکسان صورت های مالی و کمک بیشتر به استفاده کنندگان از اطلاعات و صورت های مالی است. استفاده کنندگان اطلاعات مالی، با استفاده از زبان گزارشگری مالی توسعه پذیر نیازی به تبدیل اطلاعات مالی از شکلی به شکل دیگر ندارند و این امر باعث افزایش سرعت گزارشگری و همچنین،

^۱ Extensible Business Reporting Language

^۲ Extensible Markup Language

^۳ Flowerday et al